

Japonci so premagali zaveznike v pomorski bitki in s tem dobili oblast v vzhodnih Indijah

Zavezniki so izgubili v tej bitki 13 bojnih ladij; Zed. države so izgubile eno križarko in en rušilec. Ta odločilna bitka je bila bojovana še 27. februarja blizu Jave.

Washington, 14. marca. — Ena najbolj strateško pomembnih pomorskih bitk od časa, ko sta se sprijeli pred 26 leti angleška in meška mornarica pri Jutlandu, je bila bojovana koncem februarja med zavezniki in Japonci ob Javi. Zavezniki so izgubili 13 ladij, 12 potopljenih ena je pa naselila na obrežju. S to zmago za Japonce se je odločila tudi usoda nizozemske vzhodne Indije, ki je kmalu zatem padla Japoncem v roke.

Kot rečeno, je bila to največja pomorska bitka od ene pri Jutlandu, ki se je vršila 31. maja 1916 med Angleži in Nemci. Takrat je angleška bojna mornarica pogoltna nemško nazaj v varstvo pristanišč, odkoder se ni prikazala več ves čas prve svetovne vojne.

Pel zaveznikiških križark, katerih je spremljala skupina rušilcev, se je sprijela z japonsko pomorsko silo ob 4:14 popoldne 27. februarja. Na japonski strani je bilo najmanj devet križark in cela flota rušilcev.

Ta pomorska bitka je velik odločilni udar za zaveznike in njih moč v južnem Pacifiku. Še danes se ne more z gotovostjo trditi, kakšno škodo je utrpela v tej bitki japonska mornarica. Kolikor se more ugotoviti, so izgubili Japonci najmanj tri ali štiri križarke in štiri rušilce.

Od zaveznikiških ladij, ki so se rešile iz te bitke, se omenja samo pet ameriških rušilcev, ki so se vrnili v pristanišče Soerabaja na Javi. Toda tudi ti so kmalu odpeljali iz tega pristanišča, preden so prišli tje Japonci.

Med potopljenimi zaveznikiškimi ladjami je ameriška križarka Houston, na kateri se je najverjetneje vozil predsednik Roosevelt in pa rušilec Pope.

Bitka je trajala do sobote popoldne. Kar se tiče števila žrtev, poročila ne daje drugih virov, kot da je izdatno število doseglo Avstralijo in da je mornarica podmornica rešila 53 mrtvih potopljenega angleškega rušilca.

Z izgubo križarke Hosten in rušilca Pope so Zed. države izgubile dozdaj že 11 bojnih ladij v tej vojni.

ZA DAVKE NE REČE NI, AMPAK ZA URO
Filadelfija. — Edward Cavanaugh je bil zelo razjeden, ko je plačal svoj dohodninski davek. Ker mu je nekdo v gneči, ki je plačeval davke pri blagajni, izreknil uro, vredno \$55.

Lep uspeh s koncertom
Smočni cerkveni koncert pevke zboru Ilirija je bil nekaj veličastnega. Cerkev Marije Vnebovzete, kjer se je koncert vršil, je bila polna in narod je z zanimanjem sledil in užival pri glasbeni melodiji, ki jih je zbor na naš fino izvežban. Gospod kanonik Oman je z izrazitimi besedami razlagal kantiato "Sedem poslednjih besed Jezusovih na križu," kot se imenuje ta prekrasna skladba, ki je sicer zelo težko delo in ki zahteva zbor, ki dobro obvlada glasove, je bila po Iliriji brezhibno podana. Vsa čast za uspešno izvedbo.

Tudi Ameriška Domovina je prisiljena zvišati naročnino, oglase in tiskovine

Sedanje razmere so prisilile tudi naše podjetje, da mora nekaj napraviti in dobiti nekaj več dohodkov, ali pa zapreti vrata. O tem nam ni treba razkladati na dolgo in široko, ker vsak preudaren človek ve in pozna današnji položaj. Plače se dvigajo, davki se večajo, papir se draži. Torej mora vsako tiskarsko podjetje gledati, da zviša tudi svoje dohodke, da lahko balancira izdatke, ali pa zapreti "štacuno."

Zaenkrat bomo poskusili s tem, da bomo skušali dobiti več dohodkov in sicer z nekoliko povišano naročnino, skromnim zvišanjem cen trgovskim oglašom in nekoliko tudi dobiti več za tiskovine.

Kakor je ta novica neprijetna za vas, cenjeni naročniki in prijatelji, je neprijetna tudi za nas. Toda če bomo vsak nekoliko potrpeti in ugriznili v kislno jabolko, pa bomo premagali vse ovire in lepo nadalje delali v harmoniji in prijateljstvu.

Torej nove cene Ameriški Domovini bodo sledeče: Za Cleveland po raznašalcih in po vsej Ameriki po pošti bo naročnina za vse leto \$6.50; za pol leta \$3.50; za četrt leta \$2.00. Za Cleveland po pošti: za vse leto \$7.50, za pol leta \$4.00, za četrt leta \$2.25.

Te cene stopijo v veljavo 10. aprila. To se pravi, da vsak lahko poravnava zaostalo naročnino, ali obnovi novo po stari ceni, če to stori do 10. aprila in na 10. aprila ves dan. Po tem dnevu bo pa v veljavi nova naročnina, pa naj bo to za naprej ali za nazaj.

To smo odredili, da ne bo kdo rekel, da smo ga stisnili za vrat in da mu nismo dali prilike plačati po stari ceni. Upamo, da radi tega ne bomo izgubili nobenega naročnika, ker vas poznamo, da ste nam naklonjeni in lojalni. En "copak" več na leto se ne bo nikomur dosti poznalo, pri nas bo pa to toliko zalego, da vas bomo lahko še naprej jezili z našim pisanjem in vam prinašali slabe novice. Še sama kolona "Če verjamete, al' pa ne" je vredna tistega dolarja. In kolona bo stalna, dokler bo vaš Jaka dihal in metaforil po tem nesrečnem svetu.

Pet obsojenih na smrt v Rusiji

Kujbišev, 15. marca. — Ruska provincialna sodnija je obsodila na smrt pet oseb, osem jih je bilo pa obsojenih na 10 letno ječo vsak, ker so ukradli z vlaka 21 vreč moke in nekaj steklenic žganja.

Poljak obsojen, ker je razdal sv. Pismo

Stockholm. (ONA). — Nemško časopisje iz Bromberga poroča, da je bil obsojen Poljak Jan Gorka na tri leta ječe, ker je razdal med ljudi ponatis iz sv. Pisma. Nemške oblasti so videle v tem veliko "nevarnost" za nemško državo, ker je brošura nosila naslov: "Prej moramo ubogati Boga kot človeka."

Seja škrančkov

Nocoj ob 7:30 bo seja zboru škrančkov na Recher Ave. Starši so prošeni, da se v velikem številu udeležijo.

Vlada je internirala 766 sovražnih tujcev

Washington. — Generalni zvezni pravdnik Biddle je naznanil, da so internirali v taboriščih izmed 5,856 prijetih sovražnih tujcev 766. Internirani bodo do konca te vojne; 580 jih je bilo izpuščenih pod parolo; 270 pa popolnoma oproščenih.

ANGLIJA KLIČE ZDRAVNIKE

London. — Mladi angleški zdravniki, ki so bili dozdaj oproščeni vojaščine, morajo zdaj v armado, če niso nastavljeni v kaki bolnišnici.

Poškodbe pri reševanju

Edvard Zakrajšek iz 12902 Carrington Ave, West Park, je dobil resne poškodbe, ko je reševal ljudi iz prevrnjenega avta na West bulevardu. Spodletelo mu je in je padel skozi razbito okno avta ter se pri tem močno obrezal po nogah. Odpeljali so ga v St. John's bolnišnico.

Amerikanci so v Avstraliji, da pomagajo preprečiti Japoncem invazijo

Melbourne, 15. marca. — Japonci se pripravljajo, da napadajo Avstralijo. Njih bombniki neprestano napadajo razne postojanke v bližini Avstralije. Avstralska zračna sila, kateri pomagajo ameriški bombniki, se pa zaletava v Japonce in jih skuša ovirati pri invaziji.

Poročevalci ne smejo pisati, koliko in kje se je izkrcala ameriška bojna sila v Avstraliji. Smejo pa poročati, da ameriški bombniki z uspehom napadajo japonsko ladjeve in pehoto na novi Gvineji, odkoder nameravajo Japonci izvesti napad na severno Avstralijo.

Samo toliko se poroča, da je dospelo v Avstralijo izdatno število ameriških čet še pred tremi tedni in da so vsi do zdaj njega močno srečno dospeli tje, čeprav so jih spotoma Japonci večkrat napadli. In dočim so vsi Amerikanci srečno pristali v Avstraliji, pa je več Japoncev, ki ne bodo več prišli domov, da bi pripovedovali o tej ameriški ekspediciji.

Rusi so predrli nemško linijo pri Harkovu in v Ukrajini

Moskva, 16. marca. — Ruska armada je predrila skozi močno utrjeno linijo Harkov-Kursk-Orel pod Mosko in prodira proti Harkovu samem, trdi danes poročilo s fronte. Harkov je znan kot ukrajinski "Pittsburgh" radi svoje ogromne industrije.

"Naše čete gredo neprestano naprej kljub vsemu ustavljanju Nemcev," trdi rusko poročilo, ki napoveduje, da je ura rešitve za Harkov blizu.

Rusi poročajo o masnem ubijanju Rusov v Harkovu, kjer so Nemci pobili že 14,000 Rusov, odkar imajo to mesto v rokah.

Goeringov pilot baje ušel v rusko armado

Moskva. — S fronte se poroča, da je dezertiral iz nemške armade poročnik Herbert Baumgartner, ki se je pridružil ruski letalski diviziji na Krimu. Baumgartner je bil svoje čase osebni pilot feldmaršala Goeringa.

Petnajsta obletnica

V četrtek 19. marca bo darovana v cerkvi sv. Kristine sv. maša za pokojnim John Jermanom v spomin 15. obletnice njegove smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni.

Mrs. Roosevelt urgira nakup bondov

Ves zaslužek za overtime naj bi se izplačal v obrambnih bondih in vse investicije, ki prinesejo več kot 3% obresti, naj bi se spremenile v obrambne bonde, priporoča predsednikova žena.

Oberlin, O., 14. marca. — Oberlinski kolegij je obiskala Mrs. Eleanor Roosevelt, ki je dala dijaški konferenci tukajšnjih vseučilišnikov mnogo zdravih priporočil. Mladina mora prestudirati, je rekla Mrs. Roosevelt, kaj je dovedlo svet do današnje vojne in mladina mora določiti, kaj je treba storiti, da se v bodoče kaj takega prepreči.

"Delavstvo ne sme izgubiti standardov, ki si jih je izvojevalo v mirnem času," je poudarjala Mrs. Roosevelt, "in delavstvo ima nalogo, da obdrži standard mirnih časov za fante, ki so danes v vojni."

"Vojna nas uči," je nadaljevala Mrs. Roosevelt, "da moramo misliti v bodočnost. Mi ne smemo prepustiti probleme rekonstrukcije bodočnosti. Mladi ljudje so, ki bojujejo današnje vojne, mladi ljudje so, ki padajo v teh vojnah. Zato pa morajo vedeti, zakaj se borijo, zakaj umirajo."

Mrs. Roosevelt je priporočala, naj bi se plačal ves zaslužek za overtime v obrambnih bondih in vse investicije nad 3% naj bi se spremenile v iste bonde.

"Nobenega dvoma ni, da bomo zmagali," je rekla Mrs. Roosevelt, "toda zmagovalni narod bodo morali po tej vojni prevzeti odgovornost, da bodo z vojaško silo varovali mir vsemu svetu, vsaj toliko časa, da se vse uredi."

Mrs. Roosevelt je dospela v Cleveland v soboto zjutraj in se odpravila z avtobusom v Oberlin. Hoteli so jo peljati z avtom, toda odklonila je rekoč, da je zanjo navaden potniški bus dovolj dober.

Diesov odbor bo deloval še do 3. januarja

Washington. — Po hudi debati je poslanska zbornica odglašovala, da se dovoli Diesovemu preiskovalnemu odboru delovanje do 3. januarja. Njegov sedanj rok poteče prihodnji mesec.

NAJVEČJA LOKOMOTIVA NA PROGI

Ogden, Utah. — Union Pacific železnica je postavila na progo največjo lokomotivo na svetu. Tehta 595 ton in ogrodi lokomotive je tako dolga, da mora biti v sredini na zavijalcih, sicer ne more okrog ovinkov.

Pater Kazimir zbolel

Koncem tedna je nenadoma zbolel p. Kazimir Zakrajšek, ki stanuje pri svoji nečakinji na 472 E. 117. St. Ponovila se je zastarena bolezen v kolenu. Včeraj bi bil moral pričeti z misijonom pri sv. Kristini. Misijon je prestatavljen do prihodnje nedelje. Ako p. Kazimir ne bo zdrav do tega časa, bo vodil misijon kak drug misijonar. Patru Kazimirju pa želimo, da bi se mu kmalu povrnilo ljubo zdravje.

Danes je zadnji dan, ko še lahko plačate davke

Nocoj o polnoči poteče rok, ko morete še plačati brez kazni federalni dohodninski davek. Kot naznanja kolektor Frank Gentsch, je v tem distriktu še kakih 150,000 oseb, ki še niso plačale davka. Davek lahko plačate osebno, ali če ga pošljete po pošti.

Pobiranje asesmenta

Tajnica društva sv. Marije Magdalene, št. 162 KSKJ bo nocoj od 6 do 7 pobirala asesment v stari šoli sv. Vida.

K vojakom odidejo

V sredo 18. marca odidejo k vojakom sledeči slovenski fantje:

Louis Kovačič, sin Mrs. Mary Milavec in njegov pol brat Louis Milavec, sin Mr. Antona Milavca iz 6311 St. Clair Ave., bratranec župana Lauschaeta. V torek večer bo na dom staršev prirejena odhodnica.

Dalje odide Frank (Goldie) Golob iz 1071 E. 68. St., ki je najstarejši izmed štirih bratov. Nadalje odide Frank Klopčič Jr., sin Mr. in Mrs. Frank Klopčič iz 6002 Dibble Ave.

In Leopold Furlan, sin družine Leopold in Ana Furlan iz 1229 E. 60. St.

Vsem tem našim fantom želimo srečo in zdravje. Le do bro se držite, fantje, za čast in slavo naše nove domovine in slovenskega naroda.

Iz raznih naselbin

Chicago. — V bližnjem West Pullmanu je te dni umrla Ana Janc, stara 70 let, ki zapušča moža, štiri sinove in več vnukov in vnukinj.

Verona, Pa. — Zadnje dni je bil po avtomobilu ubit rojak Jos. Božič, ko je šel o polnoči domov iz Verone v Oakmont. Povožil ga je mlad fant, ki je pridiral z avtom, ko je Božič šel čez ulico. Tukaj zapušča mater v visoki starosti in sestro, v Veroni brata, v Jolietu drugega brata in v starem kraju sestro.

Girard, O. — John Kovač, star 24 let, je bil pred kratkim ubit po avtomobilu. V Youngstownu, O., zapušča starše in tri brate. — Dne 5. marca je tu umrl Joe Čertalič, star 58 let in doma iz okolice Krškega na Dolenjskem. Bil je član usnarske unije CIO od početka in tukaj zapušča ženo in hčer. — Jakob Dežman iz Nilesa, O., je te dni izgubil tri prste pri delu v tovarni. Naha ja se v City Hospitalu v Warrenu, O. — Agnes Lešnjak je tudi v South Side Hospitalu v Youngstownu, O.

Waukegan, Ill. — Po kratki bolezni je tukaj umrla Frances Kranjc, stara 58 let in doma iz Rakinne pri Borovnici. Njeno deklško ime je bilo Korošec. Bila je članica Slovenskega samostojnega podpornega društva in tu zapušča moža, dva sinova in tri hčere.

Chicago. — Dne 7. marca je umrla pionirka Terezija Čerňič, roj. Bučar, doma iz Gornjega Bušince, fara Toplice pri Novem mestu. V Ameriki je bila 43 let in zapušča moža, štiri sinove in dve hčeri. — V Jolietu je 8. t. m. naglo umrla Kata Videtič, roj. Petric, sestra 46 let iz Ravnac pri Suhorju v Beli Krajini. Zapušča moža in tri otroke ter brata.

Detroit, Mich. — Tu je umrl Fr. Kleindiest, doma iz Podbrežja v Sloveniji. V Detroitu zapušča hčer, v Clevelandu pa sina in hčer. Pri društvu ni bil nobenem.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

JAMES DEBEVEC, Editor

6117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po razpisalnicah: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto \$7.00.
Posamezna številka 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

88 No. 62 Mon., March 16, 1942

BESEDA IZ NARODA

Pismo iz New Yorka

S tako napovedjo glede izida te strašne vojne, kakor sem v prvih dveh pismih po razlagi Petra Cosgrova o njej pisal, so tu v New Yorku vsi zadovoljni. Mislim, da tudi Vi nimate nič zoper, gospod urednik. Če pa drži, in koliko drži, to boste pa sami počasi pretuhali. Saj se dogodki tako hitro razvijajo, da človek komaj vse sproti na znanje jemlje. Zadnjič sem na primer zapisal: Če Java pade... Danes tisti "če" samo še na lasu visi. Kje bo takrat, ko se bodo tele vrstice čitale v kaki koloni Vašega lista, si pa lahko mislim.

Toda po razlagi onega vojnega strokovnjaka to še nič ne pomeni. Nam tu v New Yorku je vsem prav, če je res tako. Ne vem pa, če je med temi milijončki New Yorkčanov tudi kaj petokoloncev. Najbrž jih nekaj bo. Kaj tisti mislijo, jaz ne vem in skoraj bi rekel, tudi nečem vedeti. Da pa med tolikimi milijoni ne bo brez petokoloncev, je prav verjetno. Saj prihaja vedno bolj na dan, da petokoloncev tudi v Sloveniji ni prav nič manjkalo. Nasprotno! Celotno prav veliko da jih je bilo, pravijo poročila. Za kake nemčurje se sicer baje niso hoteli razglasiti. Izdajali so se za komuniste in so šli Nazijcem naproti. Takrat je bilo še moderno tako početje, ker Rusija še ni bila s Hitlerjem v laših. Zato so mislili zaslepljeni ljudje, da bodo s priznavanjem komunizma Nemcem imponirali. In so šli Nemcem na roke, ko so lovili in zapirali in odvajali slovensko inteligenco, zlasti seveda duhovščino. "Celo taki so bili vmes, ki so Nemcem zamerili, da so duhovnike samo zapirali. Dajali so jim "dobre nasvete," da bi bilo najbolj pametno vse postreliti, namesto da bi jih "futrili." Nazijci so z veseljem sprejeli "pomoč" od slovenskih komunistov prve tedne in mesece. Ko so pa počistili po Sloveniji z duhovniki, doktorji, profesorji, bolj vidnimi kmeti in vso drugo tako "golaznijo," se je nazijska naklonjenost do komunistov ohladila in je prav tako padlo po komunistih. ... Morda se je začelo takrat, ko je završalo tudi na ruski fronti. ... Neki ljudje so se torej močno uravnali!

Toda vrnimo se v New York! Če se ne motim, bi lahko s prstom pokazal tu na tiste New Yorkčane, ki med vsemi najbolj hrepene, da bi tisti Peter Paul Cosgrove ne bil v zmoti. To so tisti New Yorkčani, ki niso New Yorkčani, pa so vendar "tudi New Yorkčani!" V mislih imam zastopnike raznih evropskih držav in narodov, med njimi tudi zastopnike naše Jugoslavije. Saj to menda že veste, seveda veste, da je danes takorekoč New York drugo glavno mesto Jugoslavije. Ali nismo včasih dejali, da je drugo glavno mesto Jugoslavije Zagreb? No, zdaj je pa New York. In če je bilo nekdanje prvo glavno mesto Jugoslavije Belgrad, se danes lahko reče, da je London. Vidite, tako se svet vrti. Pa še prav neki pregovor, da ni nič novega pod soncem! Zmota, velika zmota! Toda ko sem zapisal, da se "svet tako vrti," ne morem ob tej priliki tudi reči, da je v tem znak našega napredovanja, ko smo dobili tako imenitna glav-

kih večer in ker vemo, da je mnogo naših žena doma čez dan in bi lažje prišle po dnevu, zato se je določilo v sredo popoldne začetek ob pol dveh za te vaje. Vsega skupaj vzame od deset do dvanaest tednov časa in učitelj je zelo potrpežljiv z ženskami in pokaže vaje počasi, da lahko vsaka razume in dovoli tudi dovolj časa, da se navadi vsaka posebej.

Torej žene in dekleta in še posebno članice Slovenske ženske zveze, katerih imamo nad tisoč v tej naselbini, odločite se takoj, da se boste prijavile k temu tečaju, kar vas ne bo stalo drugega kot približno eno uro in pol do dve uri časa vsak teden in si vsaka lahko doma ure. di, da lahko dom pusti brez skrbi. Zapomnite si to, da te vaje so za vašo lastno korist in ako pride potreba, takrat ne bo časa imeti posebnih vaj, ampak bo treba iskati pomoči od tistih, ki se bodo razumeli na nudi prve pomoči.

na mesta. ... Saj razumete. O, še preveč razumete! Tužna nam manjka!

Ko je pa vendar res, da je New York "napredoval" za drugo glavno mesto Jugoslavije, je pa v tem dejstvu vsaj opravičilo, zakaj naj bi pisma iz New Yorka za ameriške Slovence pomenila danes za spoznanje več ko v prejšnjih časih. Vsaka reč ima svojo razlago, če ji do dna pogledamo. ...

Torej del jugoslovanske vlade je sedaj v New Yorku in od tod za nas posebna veljava tega mesta. Če bi bil New York tudi tretje glavno mesto Jugoslavije, bi ga lahko imenovali na mesto "mesto" kar po domače: Dolga vas. Toda kaj sem zapisal? Saj je v resnici tudi tretje glavno mesto Jugoslavije. Minister Snój ni ravno ljubljčan, ampak kot slovenski minister v jugoslovanski vladi je imel svojo veljavo tudi v Ljubljani. No, vidite! Oni dan, ko je minister Snój imel svoj veliki govor v Clevelandu, mi je celo pisala neka mlada Clevelandčanka, da je bila silno vesela, ko je zaslila iz ust ministra Snója "pravi, pristni ljubljanski dialekt." O tem bi jaz sicer "podvomil," kot večkrat zapiše Fr. Trunk, pa naj že bo, kakor hoče. Glavno je, da je bila punca vesela.

Torej, da ne bom preveč mahal z mislimi na vse štiri vetrove, naj povem, kar sem prav za prav hotel povedati. Minister Snój in ostali jugoslovanski ministri in kar je še drugih zastopnikov Jugoslavije in Slovenije tu v New Yorku, kakor na primer dr. Furlan, vsi do zadnjega iz srca želijo, da bi ne bilo v računih Petra prav nobene pomote. Saj je vse njihovo delovanje, oziroma uspeh njihovega delovanja odvisen samo od tega, na kateri strani bo zmaga. Če bi se kako zgodilo, da bi zmaga ne bila tam, kjer jo napovedujejo vsi, zlasti pa še Peter Paul—hm, čemu so pa ti ljudje potem tu in kakšen pomen naj ima dejstvo, da je New York danes to, kar sem zatrdil, da je ...?

Razume se, kajne, gospod urednik, da se tudi midva postaviva v vrsto vseh teh "želečih," pa magari bolj od zadaj, ker nisva ne ministra in ne zastopnika Slovenije in Jugoslavije. Želiva in verujeva in upava pa prav tako trdno kot oni. Svojo skromno željo pa dajva poviti v tale vzklik: Bog daj, da bi New York ne bil dolgo drugo in tretje glavno mesto Jugoslavije! Amen in Bog, je včasih zapisal dr. Pregelj. Pozdrav.

Nardžič.

Vaje za prvo pomoč

Ker nihče ne ve, kaj nam priinese naslednji dan, zato je dobro, zlasti za nas ženske, da se izvežbamo vsaj za nudičev prve pomoči, ako nas "zadene ista usoda kot je mnoge druge dežele. Sedaj je tisti čas, da se pripravimo in ako nas bo ljubi Bog otel te vojne grozote, nam vseeno ne bo v škodo, ako bomo znale pomagati v slučaju nezdode, ker mnogokrat je to potrebno tudi v naših domovih in pri družinah. Ti tečaji so se, daj v polnem razmahu skoraj po vseh naselbinah in za naš okraj imamo te poduke v St. Clair kopališču, da nam ni treba iskati sestančkov po mestu. Sedaj je v teku tečaj ob pet-

kih večer in ker vemo, da je mnogo naših žena doma čez dan in bi lažje prišle po dnevu, zato se je določilo v sredo popoldne začetek ob pol dveh za te vaje. Vsega skupaj vzame od deset do dvanaest tednov časa in učitelj je zelo potrpežljiv z ženskami in pokaže vaje počasi, da lahko vsaka razume in dovoli tudi dovolj časa, da se navadi vsaka posebej.

ki društveni dom v Euclidu. Na svidenje pri drami "Veleja,"

F. Požar.

Članom dr. sv. Kristine št. 219 KSKJ

Naznanjam vam, da je bilo sklenjeno na seji, da imamo skupno velikonočno spoved, 21. marca in skupno sv. obhajilo v nedeljo, 22. marca, ob sedmih zjutraj. Ta dan bo tudi zaključek sv. misijona, kar je najlepša prilika, da opravite svojo velikonočno dolžnost.

Sporočam tudi vsem tistim, ki ste imeli kaj s srečo opraviti zadnji mesec, da sta bili srečni sestra F. Kosten iz Miller Ave. in pa sestra Rose Brezec iz Nauman Ave. Drugi boste prišli mogoče na vrsto prihodnjič. Hvala vsem skupaj.

Obenem pa tudi prosim celotno članstvo, da bolj redno in o pravem času plačujete svoj assessment, kajti zadnji dnevi so od 25. do 27. v mesecu. Prosim, da to upoštevate in da skrbite vsak zase, kajti jaz moram poslati assessment na gl. urad o pravem času. Pozdrav,

T. Zdesar, tajnica.

"Naša Zvezda"

Ker se jako malo čita o dramskem društvu "Naša zvezda," zato pa sem se namenil, da bom jaz napisal par vrstic, da se bo mogoče kaj bolj ozivel. Bil sem in sem še velik prijatelj dramatike in društva "Naša zvezda." Toda, ker sem se preselil in sem tako preveč oddaljen, sem moral z sodelovanjem prenehati.

Gotovo se bodo igralci še spomnili iz preteklosti, ko smo vprizorili veliko in lepo igro po imenu "Turški križ" in smo se tedaj jezili, ker oder v našem Društvnem domu v Euclidu ni odgovarjal zahtevam, ker je bil premajhen, da se skoro nismo mogli obračati na njem. Prosim, da bi Bog in Majka božja pomagala ta mali oder razširiti. Kajti s tem smo upali, da se bo dalo tudi kaj večjega spraviti na naš oder.

Poglejte danes, tak oder imajo v tem domu, da je res veselo vprizoriti kakšno igro na njem, pa magari če zahteva še toliko oseb, prostora je dovolj. No, zakaj pa tudi ne, saj ima to društvo nekaj prav agilnih delavcev na dramskem polju, ki si na vse načine prizadevajo, da bi se to društvo kaj bolj razvilo. Kaj pa ti neumni kulturni delavci zahtevajo in pričakujejo od vas Slovencev v Euclidu. Ni drugega, kot da se vpišete v to društvo. Članarina vas stane samo deset centov mesečno. V slučaju smrti člana pa pošlje društvo mrtvemu članu venec v spomin. Tu se ne gleda na osebo kakšna je, stara ali mlada, ženska ali moški, samo da je slovenske krvi.

Prosil bi stare igralce, da vzdržijo vsaj še to sezono, kajti pomoč vam bomo dali gotovo, ker mora priti. Apelim tudi na direktorji, da pomagata, kar se da, da se bodo vršile slovenske igre in glasila slovenska pesem v slovenski hiši in ta hiša je Slovenski društveni dom v Euclidu in njegov krasen oder.

Kako pa naj občinstvo pomaga dramskim in pevskim društvom? Igralci ali pevci vselej dobro izvrše svojo nalogo, če vidijo, da je dvorana zasedena, če pa vidijo, da se trudijo praznim stolom, tedaj pa tudi njih mine veselje in jim upade pogum. To pa vem iz lastne izkušnje. Saj sem bil tu, di sam že večkrat v igrah in vselej me je najbolj skrbelo, če bo dvorana polna. Kadar sem videl le malo praznih sedežev, tedaj sem vselej rekel igralcem: Dvora je polna, potrudimo se! In kako pa je občinstvo

stvo veselo, če igralci dobro igrajo, ker se pač lahko zamislijo v pomen igre, ki je predstavljalna.

Kakršne so razmere sedaj stari domovini, bi se morali malo bolj zanimati in vprizoriti kaj več slovenskih iger. Sam pomislimo na kraj, kjer se le te igre povečini prvič igrajo nam bodo gotovo stopile pred oči. Kako bi jih oni tam ma radi ponovili, a jim tega ni več mogoče. Kako bi tam dala mogoče zapeljati slovensko pesem, a jim je ralec zatislil usta. Kako bi seljem bi zapeli "Lepa naša domovina" in na svoji lji. Pa saj čitamo vsi vsak dan v časopisju, strašno je našim tam morja. Zato pa skrbimo, da mo mi tu nadomestili, našim žalujočim bratrom v stram v domovini zabravljamo. Tudi zanje bo prišel še dan selja.

Dajmo mi tukaj nadalje kar so oni tam pričeli. Ne mo jih pozabiti, nikakor Solze mi zalivajo oči, ko sem, ker se spominjam našega pokojnega očeta, ki je mene učil peti pesem "Lepa naša domovina" (Dajle na 3 strani)

stvo veselo, če igralci dobro igrajo, ker se pač lahko zamislijo v pomen igre, ki je predstavljalna.

Kakršne so razmere sedaj stari domovini, bi se morali malo bolj zanimati in vprizoriti kaj več slovenskih iger. Sam pomislimo na kraj, kjer se le te igre povečini prvič igrajo nam bodo gotovo stopile pred oči. Kako bi jih oni tam ma radi ponovili, a jim tega ni več mogoče. Kako bi tam dala mogoče zapeljati slovensko pesem, a jim je ralec zatislil usta. Kako bi seljem bi zapeli "Lepa naša domovina" in na svoji lji. Pa saj čitamo vsi vsak dan v časopisju, strašno je našim tam morja. Zato pa skrbimo, da mo mi tu nadomestili, našim žalujočim bratrom v stram v domovini zabravljamo. Tudi zanje bo prišel še dan selja.

Dajmo mi tukaj nadalje kar so oni tam pričeli. Ne mo jih pozabiti, nikakor Solze mi zalivajo oči, ko sem, ker se spominjam našega pokojnega očeta, ki je mene učil peti pesem "Lepa naša domovina" (Dajle na 3 strani)

Kakor vse izgleda danes ne more priti človek nikoli naprej, če ni krščen na lepoto France, France, ali kakor vimo tukaj: Frank. Kar pa mo! Naš najvišji uradnik predstavnik v Ameriki, naš terega prisega danes ves Frank. Najboljši župan, ki je Cleveland še imel, je bil Najboljši minister v jugoslovski vladi je France. Bog ve, bi bil jaz že danes, če bi bi bi mati meni izbrali ime France. To mesto da so ga mojemu Kadar bom prišel drugič na bom gledal na to, da bom iz Franceta. Ranjki avtor cesar France, ne bi bil cesar, če bi mu ne bila starišča izbrala srečnega France.

To mi je rojilo po glavi sem bral naslednje, ki je bila telarna naravnost iz Washingtona povedal jo je pa sam Roosevelt, torej upam, da boste zopet približali na naše mečim voditeljem, ki jih je tel spravit v dobro voljo, dno bi začeli iskati pota k činov za nove davke:

"Po Pennsylvania avtomobil Washington sta korakala črna. Naenkrat zaslišata boj tuljenje siren in minijev pridrvi osem policajev, ki vozila krasna limuzina. "Eden izmed črncev v čuden vpraša tovariša: "Je bilo to, da je toliko policajev za en sam avtomobil?" "Glej ga osla, kaj ne v se vozil v limuzini predsedil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

bil, da ga policija vleče od

Molk je - zlato!

Če je bil kdaj kak rek "molk je zlato" na mestu je današnje vojne čase. S tem pa ni rečeno, da bi morali zapreti svoja usta za kako pokoro (dasi bi bilo tudi to morda potrebno), ampak je s tem rečeno, da moramo vedeti, kaj govorimo, o čem govorimo. Bolj kot kdaj poprej imajo danes stene ušesa in nič ne vemo, komu zaupamo kako važno stvar, komu izdamo kako tajnost, ki bi je ne smel vedeti sovražnik naše dežele.

Zlasti oni so svarjeni, ki so zaposleni v obrambni industriji, naj pazijo kaj govorijo. Kar se godi in dela v vaši tovarni, to je vaša zadeva in pa zadeva Strica Sama. Ne govorite o tem javno.

To nam priporoča in polaga na srce naša vlada oziroma naša tajna policija. To se tiče uslužbencev in zaposlencev v vojni industriji, vse od predsednika pa do navadnega pometača. Kdor izda kake važne tajnosti, je lahko sojen po postavi zoper vohunstvo in za ta prestop je kazni lahko tudi smrt.

Cleveland in okolica sta zaposlena v važni vojni industriji. Za milijone dolarjev vrednosti vojnega materiala se izdeluje v naših tovarnah. Ta material je prav tako važen in potreben za našo obrambo, kot je potrebna armada.

Zato je važno, da ne govorimo o vojni produkciji v tovarnah, kjer smo zaposleni, niti v gostilni, niti v kakih drugih javnih prostorih. Ne govorimo o tem niti s svojimi sorodniki doma, niti s svojimi prijatelji.

Naši sovražniki in njih agentje najrajši obiskujejo gostilne in razna zabavišča, kjer vesela družba in močna pijača razveže jezik. Tukaj vlečejo na ušesa in napeljujejo nič hudega slučajne delavce v razgovore, kjer znajo obrniti pogovor najprej na vreme, potem na svetovne dogodke, potem na delo. Pa se delavec morda rad pobaha, kako da njegova tovarna dela s polno paro in kako so inženirji v njegovi tovarni prebrisani ljudje, ki znajo ustvarjati to in ono, ki se potrebuje pri letalih, pri tankih, pri tem in pri onem.

Dozvedni "prijatelj" vleče na ušesa, morda da tudi za pijačo, da izve še več kar potem ročno poroča svojim višjim. Tako kmalu izve sovražnik, kaj se izdeluje v tej tovarni, kaj v oni. Potem je sovražniku pač lahko dobiti sliko naše industrije in tako izve vse najvažnejše kraje, katere je treba napasti z bombami najprej.

Dalje se moramo v teh časih tudi navaditi na to, da ne bomo nasledili raznim praznim marnjam in natolcevanju. Ne verjemimo vsega, kar se govori in prenaša od osebe do osebe kot veliko in zaupno skrivnost, "katero zaupam samo tebi." To je največkrat sama propaganda sovražnika, ki hoče zanesti v deželo strah in trepet, pa ubiti moralo naroda.

Za zgled naj navedemo samo en slučaj, kaj lahko povzročijo neosnovane govorice, katere započne sovražna propaganda. V nekem mestu, nedaleč od Clevelanda, se je med ljudmi naenkrat raznesla govorica, da bo na ta in ta dan največja tovarna v mestu zletela v zrak. Prišlo je tako daleč, da so par dni prej zaprli šole in ker ni hotel noben delavec v tovarno, so jo zaprli. Važno delo za vojna naročila je obstalo. Pa se ni zgodilo nič, strah se je poleg, toda delo enega dneva je bilo le izgubljeno. In prav to je bilo, kar je hotela doseči sovražna propaganda.

Zato si zapomnimo v teh resnih časih najvažnejše pravilo, ki nikomur ne škodi, koristi pa vsem: molk je zlato!

Da se ne pozabi...

Ko so se prebivalci okolice Gorice in drugih tamkajšnjih krajev vrnili po vojni iz ubežništva domov, mnogi izmed njih niso našli ne duha ne sluha o svoji domaćini. Kup razvalin in pogorišč je bilo vse, kar jih je ob priložnosti domov pozdravilo. Hiše podre, polja in vinogradi uničeni.

Treba je bilo začeti graditi iznova, toda kje naj dobijo reveži denar? Italijanska vlada je sprejela zakon leta 1919, ki je dovoljeval denarno odškodnino takim ljudem. Ta postava je bila res dobra in tudi koristna onim, ki so se je prvi poslužili. Toda scasoma so državniški dodali tej postavi nič manj kot 370 raznih dodatkov, ki so vojno odškodnino bolj in bolj omejevali. In kakor pri vsaki stvari je bilo zopet slovensko prebivalstvo ono, ki je bilo najbolj prizadeto, ker ti so bili zadnji, ki so prišli na vrsto, ko se je delilo vojno odškodnino, nekaj iz tehničnih, toda največ pa iz narodnih vzrokov.

Najprej je vlada izplačevala vojno odškodnino v gotovini. Toda po 13. maju 1923 niso več dobivali gotovine, ampak takozvane beneške bonde, ki so bili izdani v pari, ki pa niso prinesli na denarnem trgu več kot 70% vrednosti in ki so scasoma padli celo na 50% nominalne vrednosti. Torej kdor je dobil od vlade za vojno odškodnino bond za 100 lir, je dobil zanj, če ga je hotel vnočiti, samo 50 lir.

Pa niti teh bondov niso dobili oškodovanci v roke, ampak gotovi italijanski stavbeniki, ki so bili nastavljeni od vlade, da so precejvali škodo na stavbah, včasih kar za celo vasi. Tem je potem vlada plačala odškodnino za vso vas, toda stavbeniki so naračunali take stroške, da žrtev končno ni dobila nič denarja, pa niti nove ali pozidane hiše. Tisti pa,

ki so jim sezidali ali popravili hiše, niso bili nič na boljšem, ker stroški za zidavo so tako narasli, da so dalec presegali vsoto, ki so jo ljudje dobili kot odškodnino za podrti hišo. Tako je bila hiša kmalu potem, ko je bila dozidana, prodana na javni družbi, ker ljudje niso imeli denarja, da bi plačali stavbenika.

SATAN IN IŠKARIOT

Po nemškem izvirniku E. Maye

"Z vami bi šel —!"
 "Za nobeno ceno ne!"
 "In če se ne vrnete —?"
 "Branil se bom. Ne dobijo me."

videti. Jo je le vzel s seboj —? Ali jo je poglavarju izročil v varstvo —? Ne eno ne drugo ni bilo verjetno.

Zlezel sem v šotor.
 Če je pustil torbo doma, jo je gotovo skril pod odejami. V sedlu ni bilo prostora za njo. Splazil sem se k ležišču in potikal pod odeje.

In otikal sem jo.
 Roka mi je zatrepetala. V torbi so bili milijoni —. Tisti, ki smo letali za njimi po treh delih sveta —.

Res razburjen sem bil. Kri mi je šinila v glavo, mi šumela v ušesih in se mi bleščala pred očmi. Malokateri smrtni človek se znajde v položaju, da bi držal v rokah težke milijone —.

In med tistimi maloštevilnimi sem jil jaz zadnji —. In milijoni sem smel, sem moral vzeti, vrniti smeli jih moral pravim lastnikom —.

Kako je šele pri srcu vlomilcu, ki z življenjsko nevarnostjo izteza roko po krivičnem blagu.

Miril sem se in ugibal, kaj bi storil. Ugibal vkljub temu, da za ugibanje ni bilo časa, in vkljub temu, da je bil moj položaj do skrajnosti nevaren.

Ali bi odnesel torbo —?
 Denar sem na vsak način moral odnesti. Kdo ve, kako se bo še razvil položaj in ali bom sploh kedaj denarju tako blizu —.

Bolje je, pravijo, držati ga. In bolje je bilo, da sem imel vsaj denar in ga izročil pravim dedičem, pa če tatu tudi nisem dobil.

Toda — ali sem smel odnesti denar s torbo vred —?

Če sem odnesel torbo, bi jo Melton najbrž še tisto noč pogrešil. Zgodilo se je lahko tudi da je koj za menoj stopil v šotor.

Ves tabor bi spraval pokonci, našli bi me, ali pa našli tudi našo sled na desnem bregu, si na prste izračunali, kdo smo, in planili za nami. V nevarnosti bi bili, sami bi ne opravič z Mogolloni, bežati bi morali. Dobili bi nas sicer ne, bi jim ne mogli pomagati, in oškodovali bi Nijore, ker bi jim ne mogli pomagati, in oškodovali tudi sebe, ker bi nam tat gotovo ušel.

Denarja s torbo vred torej nisem smel odnesti. Pač bi lahko odnesel denar sam —.

Odpri bi torbo in jo izpraznil, vtaknil denar v žep, recimo, pa položil torbo nazaj pod odejo.

Kaj bi se zgodilo —?
 Melton bi prišel v šotor in najprvo pogledal po torbi, morebiti jo celo vzel v roke, morebiti tudi pogledal v njo. Prvo je bilo skoraj gotovo, da bi pogledal v torbo in štel denar, pa ni bilo verjetno. In če je vzel torbo v roke in čutil, da je prazna —.

Kaj bi storil —?
 (Dalje prihodnjič)

Kitajci žaljujejo ob smrti sebi enakih ali predpostavljenih, nikakor pa se ne pričakuje od Kitajca, da bi žaloval za svojo umrlo ženo.

Ves nov 1942 stenski papir!
 Cena na debelo za vsakogar VARNIŠI, ENAMEL
 Vsa barva in stenski papir po žnizanih cenah

Glenville Wallpaper & Paint
 10018 ST. CLAIR AVE.
 blizu E. 101. St.

Zelo lepa prilika
 Naprodaj je gostilna in restavracija, ki ima licenco D-5. Ima vso najmodernejšo opremo. Nahaja se na najbolj prometnem vogalu na St. Clair Ave. v sredini slovenske naselbine. Cena je jako ugodna. Ne zamudite te prilike, ki se vam nudi. Lastnik mora prodati, ker sta sama s ženo. Naslov izveste v uradu tega lista. (x)

1942	MAR	1942
Sa	Mo	Tu
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30
31		

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

MARC

22.—Dramska družba "Naša zvezda" priredi igro ob 8:30 v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

22.—Dramski zbor Ivan Cankar, predstava v avditoriju Slovenskega narodnega doma.

28.—Društvo Napredne Slovenke, št. 137 SNPJ zabavna prireditev v avditoriju SND.

29.—Dan Rdečega križa v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., začetek ob treh popoldne.

APRIL

11.—23rd Ward Democratic Club, ples v avditoriju SND.

11.—Društvo Ložka Dolina priredi ples v Twilight Ballroom.

12.—Glasbena Matica pomladanski koncert in ples v avditoriju SND.

12.—Društvo Najsv. Imena fare sv. Kristine priredi ples v šolski dvorani sv. Kristine.

12.—Godba fare sv. Lovrenca priredi koncert v SND na 80. cesti.

17.—University Club, koncert v avditoriju SND.

18.—Društvo Clevelandski Slovenci št. 14 SDZ priredi plesno zabavo v SND na St. Clair Ave.

19.—Dramski zbor Ivan Cankar, predstava in ples v avditoriju SND.

19.—Društvo Najsv. Imena v fari sv. Vida priredi veliko prireditev v korist cerkve v cerkveni dvorani.

19.—Mladinski pevski zbor SDD na Waterloo Rd. priredi koncert in opereto "Desetnik in sirotica" v SDD na Waterloo Road.

19.—Društvo Presv. Srca Jezusovega, št. 55 SDZ priredi plesno veselico v dvorani sv. Pavla na 40. cesti.

19.—Pevski zbor "Planina" priredi koncert v SND, Maple Heights, Ohio.

19.—Društvo Bled, št. 20 SDZ praznuje 25-letnico ob-

stanka. Ob 2:30 blagoslovitev nove zastave, potem program v SND, zvečer banket.

25.—Društvo Lucky Stars, št. 61 SDZ, plesna veselica v avditoriju SND.

26.—Pevski zbor Zvon priredi spomladanski koncert v S. N. D. na 80. cesti.

26.—Spomladanska priredimladinskega pevskega zbora Škrjančki v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

MAJ

2.—Honor Guards SDZ plesna veselica v avditoriju SND.

3.—Podružnica št. 41 SZZ, priredi Materinsko proslavo v SDD na Waterloo Rd.

9.—Podružnica št. 50 SZZ plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma.

11.—Duquesne University tamburaški orkester priredi koncert v avditoriju SND.

10.—Podružnica št. 10 SZZ bo imela proslavo 15-letnice ustanovitve in bo priredila Materinski dan v Slovenskem domu na Holmes Ave.

10.—Mladinski pevski zbor Črčki priredi koncert in Materinsko proslavo v SND na 80. cesti, začetek ob štirih popoldne.

24.—Mladinski pevski zbor Kanarčki priredi koncert in ples v SDD na Prince Ave.

JUNIJ

7.—Društvo sv. Reš. Telesa fare sv. Lovrenca priredi piknik na Basta's Grove.

14.—Društvo sv. Križa, št. 214 KSKJ priredi piknik na 6818 Denison Ave.

21.—Društvo sv. Lovrenca št. 63 KSKJ praznuje 40 letnico obstoja v SND na 80. cesti. Ob 7:30 zvečer banket in potem ples.

JULIJ

12.—Pevski zbor Zvon priredi piknik na prostorih Doma zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

AVGUST

23.—Zveza slovenskih dru-

štev Najsv. Imena v Clevelandu priredi Katoliški dan na Brae Burn prostorih, 25000 Euclid Ave.

OKTOBER

10.—Društvo Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ priredi plesno veselico v Slovenskem domu na Holmes Ave.

11.—Mladinska godba fare sv. Vida priredi v SND na St. Clair Ave. popoldne koncert, zvečer pa ples.

31.—Slovenska zadružna zveza priredi plesno veselico v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

"NAŠA ZVEZDA"

(Nadaljevanje z 2 strani)
 ša domovina . . .", a očeta ni in ga nikdar več ne bo.

Pa pojdimo še malo nazaj na oder društvenega doma v Euclidu. Dramsko društvo "Naša zvezda," ki je odsek doma, priredi v nedeljo 22. marca, lepo dramo z imenom "Veleja."

Ne bom vam opisaval in razlagal te igre, le kar sami pridite v Slovenski društveni dom, pa boste vse lahko videli in slišali. Vedite, da se naši igralci ne trudijo za kakšno plačo, njih največja plača je—

velika udeležba, vse drugo pa gre v korist odra in doma. Pristopite k društvu "Naša zvezda," da bo za prihodnjo sezono štel vsaj sto članov in članice če ne več. Pa naj še kdo drugi kaj napiše, da bo bolj živo.

Pozdrav vsem čitateljem Ameriške Domovine in članstvu "Naša zvezda."

Louis Opára.

Jugoslovanski četniki

Članek S. L. Solon-a v mesečniku "The American Mercury" (Konec)

Vojaki so se načinu četniškega bojevanja hitro priučili. Jugoslovani, a zlasti Srbi, so neustrašeni borci, njih pogum odtehta vse učenje. Njihovi četniki jih morajo čisto zadrževati in jim dopovedovati, da je treba s sredstvi in z življenji jugoslovanske vojske čim bolj varčevati. Hraber napad v neko vas z nemško posadko z namenom, da pobijejo nekoliko

nacijev, se učijo četniki, je manj važen, kot vojaško pomembno porušenje železniške proge ali uničenje ceste. Naučili so jih uporabljati novo orožje, zažigalne baklje in palice dinamita, doma napravljene bombe in steklenice z gorljivo tekočino. Naučili so se, kako z železnimi drogi in vzvodi ustaviti za več ur železniški promet; potem so večkrat zaporedno razdejali železniško progo med Beogradom in Nišem. Nemško poveljstvo je z obupom ugotavljalo, da se škoda, čim pomnožijo straža tod, ponavlja drugod. Jugoslovanski ogleduhi, ki jih je mnogo tisoč tudi med prebivalstvom samim, so vedno nahajali v nacijski stražarski mreži najslabše mesto in tja so potem četniki udarjali. V Bosni, na prosti Lastva-Bileće in Bistrik-Ustiprača so tračnice vedno razdejane, čeprav so Nemci uporabljali najstrožja sredstva, da bi ustavili napade.

Življenje nemškega vojaka v zasedenem ozemlju je vedno naprdoj. Vseh planinskih stez za stražiti ne morejo in Jugoslovani, ki poznajo svojo zemljo v temi, udarjajo v kratkem času na razne, oddaljene kraje. Topništvo strelja z lahкими topovi in razbija tovrstne avtomobile in majhne tanke. Opazovalci spremljajo gibanje nacijske vojske z najnovejšimi daljnogledi in premičnimi radijskimi napravami. Poedinci iz Beograda opozarjajo po radiu četniško poveljstvo, ki jih posluša v planinah, o nacijskih načrtih. Drugi presenečajo nacijske vojake na straži in jih vlačijo s seboj v planine; zgodi se, da jih v enem napadu ujamejo po 50 ali celo 100.

Četniki vzpodbujajo narod. Sredi nemškega zatiranja, ki je v Jugoslaviji bolj divja kot v Zahodni Evropi, ti borci dvigajo duh prebivalstva in so izvrstno orožje vlade, v senco zavite in nevidne pa dobro občutne. Uboji predstavnikov nacijskih oblasti na Balkanu so le redko delo poedincev, ki delujejo sami. Največkrat se zgodi po skupnem sklepu četniških velmož, ki tako kaznujejo grozne zločine nad prebivalstvom. Ti uboji so delo vojske in ne obupanih poedincev. Nemci pa streljajo ali obešajo po 50 talcev, kar slepo nabranih, za vsakega ubitega nacija. Vendar so taka maščevanja prej povečala delovanje četnikov kakor pa zatrla.

II.

Četniško taborišče v planinah je čudna mešanica starodavnega poljskega taborišča in zavetja za avto. Vojaki čepe in pečejo jagnjetino na ražnju, malo proč pa se strojniki vdirajo okrog oklopnih vozov in neki vojak popravlja svoje motorno kolo. V senci zajetih topov, katerih žrela se pomaljšajo iz polic nad previsom, možje počivajo ob otožnih zvokih svojih gosli in starodavnih pesmi o domovini. Vojška strogost je popustila. Mestne šale odmevajo nekoliko metrov od šotora, kjer poveljnik pri svetlobi plinske svetilke pazljivo pregleduje zemljevide. Od časa do časa vzklikne: "Dosti! Dosti!"

Dovtipi se vrstijo še naprej. V taborišču je nekoliko konj, ki v planinah dobro koristijo. Pa sejo se za ograjo iz bencinskih posod. Njihovo rezgovanje se meša z ropotom stroja, ki ga prav sedaj popravljajo.

Obiskovalca z ačudi ženski smeh, prihajajoč z jase nedaleč spodaj. "O, seveda," pravi vodja, "to je Mara in njena sestra. Še druge so, pa so odšle v vas po kruh in sol." Kaj pa počno v vojaškem taborišču? Glejte, pojasnjuje, kuhajo in perejo, a kjer so žene, junaka pogum nikoli ne zapusti. Pozneje je prišla Mara. Močno kmečko dekle z rdečimi lici. Oče in trije bratje so ji padli v

vojni. Urejuje si obleko, smeje v zadregi in nekaj govori prevajalcu. Ta prevede: "Pravi, možje v njeni rodbini se niso podali, žene se tudi ne bodo."

Oster žvižg odjekne: klic ljudem, naj se udeležijo večernega vojaškega posvetovanja. Poveljnik stopi iz šotora. Njegovo neobrito lice z ostrimi potezami se zdi v mesečini kakor izklesano iz kamna. Poveljnik razda ukaze, kratko in rezko. Neki nemški tovorni vlak, ki bo privozil mimo sosedne vasi, je treba napasti s strojnimi in vreči iz tira. Če mogoče, oropati. Na smeh mu gre. Stvar se bo posebej izplačala, ker so v vlakcu ne samo čevlji in zimski kožuhi, temveč tudi cigarete in pižama.

Izbral je vrsto mož. Šli bodo z oklopnim avtomobilom in s težkimi strojnimi. Poveljnik nadaljuje, da je blizu mesta Y nemško skladišče streliva, pa so naboji za četniško orožje preveliki in nima pomena napad nanj. Treba ga je pognati v zrak. Izbral je tri korenjake, ki naj pojdejo z izurjenimi vojaki, ki poznajo to vrsto opravkov. Še tretji ukaz, naj se prijavijo en sam dobrovoljec. Neki nemški častnik, ki je ubil več srbskih žena, obtoženih, da so prenašale vesti četnikom, naj plača divjaštvo z življenjem. Vsi se prijavijo. Poveljnik zamahne z roko, izbere najpripravnejšega. Posvetovanje je končano. Poveljnik in izbrani dobrovoljci se umakneta, da se porazgovorita o podrobnostih, drugi prepevajo naprej. Strojniki se vračajo k strojem.

Uro pozneje se iz poveljnikevega šotora zasliši bitje velikega zvona iz Londona. Izvrsten sprejemni radio zalaga taborišče z vestmi iz Londona, taborišče, ki se zdi na koncu sveta. Prepevanje utihne, vojaki poslušajo in potem ognjevito razpravljajo o vojni v Rusiji in s protjem črtajo v tla zraven ognja risbe. Tu, v srcu osvojenе zemlje, vedo četniki o vseh važnejših dogodkih v svetu. Poveljnik razpravlja o Rooseveltovih govorih, o Atlantski izjavi in o Ameriki v vojni. Razume angleško in za dokaz vzame star angleški časopis in čita. Gosta povprašuje o Harry Hopkins-u.

Tako je življenje jugoslovanske četniške vojske, ki so jo naciji in ves svet končno morali priznati in spoštovati. Njihov neomajni odpor v ozemlju, po videzu pokorjenem, vzbuja vse večjo in resno pažnjo poveljnikov zavezniških sil. Potrebe četnikov prihajajo v poštev in mnogi mislijo, da bodo ti četniki prva straža evropske vojske, ki bo nekega dne premagala Hitlerja. Četniki bodo jedro, okrog katerega se bo ta vojska zbrala in delovala.

Karkoli že, povest o četniškem bojevanju bo v zgodovini na istem mestu s pripovedko o "Blitzkriegu", med velikimi vojaškimi presenečenji v drugi svetovni vojni. To gibanje, staro že več sto let, deluje sedaj z novo silo, katere pravi pomen še ni prišel do izraza.

MALI OGLASI

Stanovanje se išče

Zeli se dobiti stanovanje 4 sob s kopališčem in furnezom, med Addison Rd. in 79. cesto, ter med St. Clair in Superior. Pošite ali pokličite Max Vlasiček, 638 E. 118. St. (64)

Trgovski lokal v najem

Odda se v najem trgovski prostor na 6027 St. Clair Ave. Vprašajte pri lastniku Mr. Hahnu, 6027 St. Clair Ave., (zadej). (63)

Šivilja dobi delo

Delo dobi ženska, ki ima izkušnje v šivanju moške obleke. Vprašajte na 6905 Superior Ave. (x)

Pokorno javljam, Herr Hitler, da za vruga ne moremo streti jugoslovanskih četnikov. Vsak dan jih je več.

Za las je manjkalo

ROMAN

PRICA: Ker ste streljali prebogosto. Kar jaz mislim reči, je le to, da lahko izstrelite dvojce ali troje nabojev, ne da bi s cevi opazno zakadile.

O.: To trditev odločno zavračam.

P. (priča): A če se izstreliti tucat nabojev?

PRICA: Potem je seveda zelo zakajena.

P.: Preglejte obe cevi in povejte, kaj ste pronašli.

PRICA (potem, ko si natančno ogleda puško): Jaz trdim, da nista mogli biti izstreljeni dve patroni, odkar je bila puška izčiščena.

P. (Obtožencu): Nu, kaj se je zgodilo z vašim tucatom patron, ki ste jih porabili pri prižiganju cigar, da ste si popolnoma počrnilili roke?

MAGLOIRE: Vprašanje je prereno, da bi odločala ena sama priča.

DRŽAVNI PRAVDNIK: Mi hočemo zgolj resnico. Saj se lahko napravi poskus.

PRICA: O, gotovo.

P.: Storite to.

Priča vtakne patrono v vsako cev, stopi k oknu in izstrelita oba naboja skozi okno. Nekaj žensk v dvorani zakriči.

PRICA (se vrne in pokaže, da niso cevi nič bolj zakajene kot poprej): Nu, vidite, da sem imel prav?

P. (obtožencu): Kakor sami vidite, je okoliščina, na katero ste se zanašali, da bo dokazala vašo nedolžnost, dokazala samo neresničnost vašga pojasnila, kako ste si počrnilili roke.

Priča se medtem umakne in nadaljuje se zaslišanje obtoženca.

P.: Kakšni so bili vaši odnosi napram grofu Claudieuseju?

O.: Med nama ni bilo nobenih stikov.

P.: Ampak znano je po celi deželi, da ga sovražite.

O.: To je zmot. Častna beseda, da sem ga vedno smatral za enega najboljših in najbolj spoštovanih vrednih mož.

P.: Potem se vsaj v enem oziru strinjate z onimi, ki ga poznajo. Vendar se tozarite z njim.

O.: Tožbo sem podedoval obenem s posestvom po stricu. Jaz sem jo nadaljeval, toda zelo mirno in si nisim ničesar bolj želel kot poravnave.

P.: In ko jo je grof Claudi-

euse odklonil, ste se srdili?

O.: Ne.

P.: Vi ste bili tako jezni nanj, da ste nekoč dejansko namerili puško nanj. Ob neki drugi priliki ste izjavili: 'On mi ne bo dal miru, dokler mu ne poženem krogle skozi glavo.' Ne tajite! Čuli boste priče.

Nakar obtoženi zavzame svoje mesto. Mladi mož je videti popolnoma samozavesten in glavo nosi pokonci. Občutek brezupnosti je popolnoma nadlavljal in zdaj se povsem mirno pogovarja s svojim odvetnikom.

Nobenega dvoma ni, da je navzoče občinstvo popolnoma na njegovi strani. Pridobil je celo one, ki so imeli proti njemu močne predsodke. Na vse vpliva njegovo ponosno, toda otožno zadržanje in vsi so dirnjeni spričo preprostosti njegovih odgovorov.

Dasi je izgubil argument glede puške, mu to pri avdienci očitno ne škoduje. Več dvomljivcev, katrih eksperiment s puško ni prepričal, smatra, da se je Maucroy prenačil s svojimi izjavami. Drugi se čudijo rezerviranosti zagovornikov — ne toliko Folgatovi, katerega ne poznajo, temveč Magloirejevi, o katerem je znano, da se rad okorišči z vsako najmanjšo stvarco.

Po krajši pavzi stopi eden sodnih slug k predsedniku in mu nekaj zašepeta, nakar gošpod Domini izjavi:

"Na vrsti je zasliševanje priči in prvi bo nastopil grof Claudieuse. Mož je sicer resno bolan, toda je vztrajal, da nastopi kot priča."

Nekaj trenutkov pozneje vstopi skozi stranska vrata grof Claudieuse, shujšan tako, da je bolj podoben okostnjaku kakor živemu človeku. Avdienca ga pozdravi s sočutnim mrmranjem. Predsednik ga zaprišeže. Potem ga povabi, naj sede na stol, ki je bil prinešen nalašč zanj; toda grof odkloni, češ, da je dovolj krepak, da lahko stoji na nogah.

P.: Prosim povejte nam, kaj vam je znano o napadu na vaše življenje.

G. C.: Moralo je biti okrog enajste ure. Jaz sem malo prej legel in ugasnil luč. Že sem napol zadremal, ko je mojo sobo razsvetlil močan žar. Videl sem, da je gorelo. Planil sem iz postelje, se za silo ogrnil ter stekel po stopnicah, odprl vrata in stopil ven. Komaj pa sem stopil ven, ko sem začutil ostro bolečino v desni rami in istočasno čul pok puške. Instinktivno sem ste-

kel v smer, odkoder je moral priti strel, toda preden sem mogel napraviti tri korake, sem bil zadet še enkrat v ramo, nakar sem se nezavesten zvrnil na tla.

P.: Koliko časa je minulo med prvim in drugim strelom?

G. C.: Skoro tri ali štiri sekunde.

P.: Ali je bilo to dovolj, da bi lahko spoznali morilca?

G. C.: Da; in jaz sem ga videl, ko je stal za kupom drv, za katerim je bil skrit. Požar je tisti čas že tako razsvetlil okolico, da je bilo svetlo kakor podnevi. V napadalcu sem spoznal gospoda Jacquesa de Boiscorana.

Dvorana je onemela spričo strašne obdolžitve.

Toda na Jacquesovem obrazu se ni zgenila nobena mišica. Tudi njegova zagovornika nista kazala nobenih znamenj presenečenja ali vznemirjenja.

Predsednik in državni pravdnik sta pozorno motrila obtoženca in njegova zagovornika. Ali sta pričakovala od njih protest, odgovor, kar koli? Morda.

Ko se ni nič takega zgodilo, se je predsednik spet obrnil k priči.

P.: Vaša izjava je silno resna.

G. C.: Vem.

P.: In popolnoma se razlikuje od vaše prvotne izjave, ki ste jo podali pred preiškovalnim sodnikom.

G. C.: Res je tako.

P.: Ko ste bili zaslišani nekaj ur po zločinu, ste izjavili, da niste spoznali morilca. Ko je bilo v tej zvezi omenjeno ime gospoda de Boiscorana, ste bili videti celo ogorčeni in bila vas je sama gotovost, da je bil on nedolžen.

G. C.: To ni bilo res. Ampak meni je bilo žal človeka, ki je izhajal iz visoko spoštovane rodbine, zato sem ga skušal rešiti.

P.: A zdaj?

G. C.: Zdaj vidim, da nisem ravnal prav, kajti pravici se mora zadostiti. Zato sem prišel semkaj, čeprav sem zelo bolan in me utegne Bog vsak čas poklicati pred se. Gospod de Boiscoran je kriv. Jaz sem ga spoznal.

P. (obtožencu): Ali ste slišali? Obtožene se dvigne in svečano izjavi:

"Prisegam pri vsem, kar mi je svetega in dragega, da sem nedolžen. Grof Claudieuse pravi, da bo kmalu klican pred božjo sodni stol: torej se obračam na božjo pravičnost."

V dvorani se zasliši ihtenje. Markiza de Boiscoran je omedlela. Zdaj jo nesejo ven in dr. Seignebo in gospodična Chandore hita za njimi.

Avdienca v dvorani je razburjena. Nekateri navzoči, ki so opazili, kako sta se pogledala grof in Jacques, ugibajo, kaj neki imata ta moža med seboj. Vsi so v megli. Tudi obnašanju zagovornikov se čudijo. Ali sta od-

povedala? Toda ne, oba stojita pri obtožencu ter ga bodrita.

Predsednik nadaljuje zaslišanje.

P.: Ali je bil med vama kak vzrok za sovraštvo.

G. C. (s pojemajočim glasom): Nobenega drugega, razen tožbe zaradi nekega potoka.

P.: Ali vam ni obtoženec nekoč grozil s puško?

G. C.: Da, toda jaz ga nisem vzel resno niti mu nisem zameril.

P.: Ali vztrajate pri svoji izjavi?

G. C.: Da. In še enkrat izjavim, pod prisego, da sem spoznal v napadalcu gospoda Jacquesa de Boiscorana.

Zdaj je grof začel omahovati, kolena so se mu začela šibiti, glava mu klonila na prsi in služabniki so ga odvedli ven.

Grofica Claudieuse ni bila klicana. Pojasnjeno je bilo, da je morala ostati doma zaradi boleznine ene svojih hčera. Sodni pisar je nato prečital njeno izjavo, ki ni vsebovala nič novega.

Naslednja priča je bil Ribot, kmečki glizdal in rožno-modro kravato okrog vratu in težko zlato verižico preko telovnika, ki je bil videti zelo ponosen na svoje zunanost in na moč zadovoljen s samim seboj. Ribot ve vse in če bi mu kdo le namignil kaj takega, bi gotovo izjavil, da mu je obtoženec zaupal tudi svoje

požigalske in morilske načrte. Občinstvo sprejema njegove izjave z glasnim smehom.

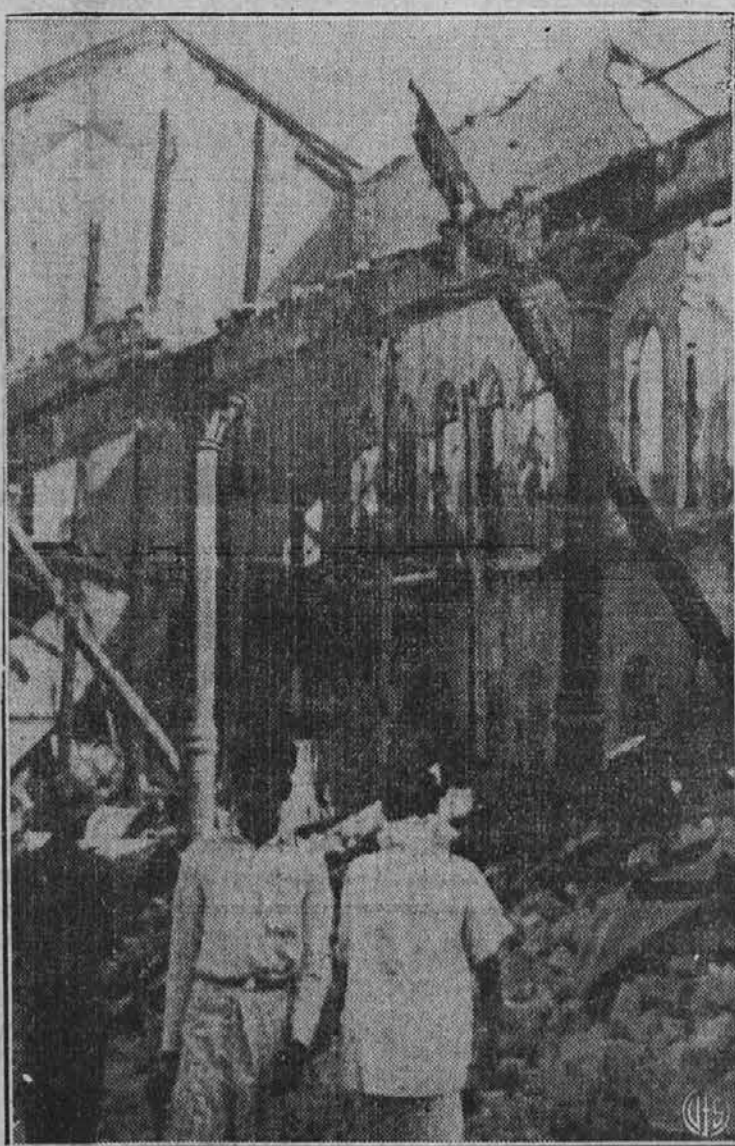
Nato nastopi Gaudy, majhen, zgrbljen možič, ki je pravo pravcato nasprotje Ribota in se ne spominja nobene stvari. Grofa hvali, toda nič manj laskavo ne govori o Jacquesu.

Nadaljnja priča je ženska po imenu Courtois, kateri se pozna na obrazu, da si želi, da bi bila vsaj tisoč milj proč in iz katere ne more predsednik spraviti nič važnega.

Potem nastopita dva kmeta iz Brechyja, ki sta bila priči sporu med grofom in Jacquesom, ki se je končal s tem, da je slednji s puške pomeril na prvega. Njuna storijska je zelo meglena in ko zagovornika zahtevata od njiju, da bi postala bolj jasna, postaneta sploh nerazumljiva vsled zmedenosti. Vrh tega govorita vsak drugače: dočim je videl prvi v stvari zgolj šalo, je drugi pripravljen prisesti, da je mladi Boiscoran hotel umoriti grofa.

Obtoženec porabi to priloznost, da spet povdari, da ni imel nobenega vzroka, sovražiti grofa Claudieuseja.

Kmet pa vztraja, da je taka tožba, kakršna se je vlekla med grofom in de Boiscoranom zadosten vzrok za sovraštvo. Grof da je zaježil sporni potok in s tem poplavljal in uničeval Boiscorane nove travnike.

Gornja slika je bila posneta po japonskem bombnem napadu na krasno mesto Rangoon, Burma, ki je danes v razvalinah. Domačini raziskujejo razvaline za morebitnimi žrtvami. Kar pa niso uničile japonske bombe so pa uničile še umikajoči se angleški vojaki.

Predsednik nazadnje ustavi prerekanje in pokliče nadaljnjo pričo.

Nastopi kmet, ki priseže, da je Jacques izjavil, da bo prej ali slej pognal grofu kroglo v glavo; obenem doda, da je Jacques grozen človek, ki vedno grozi ljudem s puško. Da podpre svojo trditev, izjavi, da je gospod de Boiscoran nekoč streljal na nekega moža.

Obtoženec pojasni zadevo. Neke noči, ki potepuh, ki najbrž ni bil nihče drugi kot priča sam, je noč za nočjo kradel njegovim najemnikom sadje in sočivje. Neke noči, ko je pazil nanj, pa ga je zasačil ter mu malce podkuril. Ali ga je zadel ali ne, ne ve, kajti tat se

ni nikdar pritožil.

Potem priča vaški čop Brechyja, ki ve povedati, da nekoč grof Claudieuse zajel v travnikih in s tem poplavljal Jacquesa dvajset ton prvovrstnega grof. On bi takega soseda gotovo mogel ljubiti.

Državni pravdnik prizna govori priča resnico, toda se je ponudil, da plača odškodnino, ki pa jo je gospod de Boiscoran prevzel in z žaljivimi psokami odklonil.

Obtoženec odgovarja, da sicer res odklonil odškodnino, ker so mu to svetovali njegovi odvetniki, da pa pri tem ni žaljivega jezika.

Gornja slika je bila posneta v čikaškem gledališču, kjer je bila od svojega ljubimca ustreljena 17 letna Dorothy Broz. Na sliki vidimo na tleh ležeče truplo mlade Dorothy, ki je postala žrtev prismojenega zaljubljenca.

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

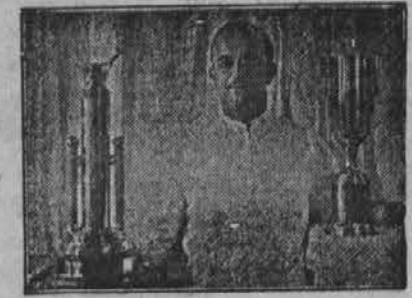
HENDERSON 0680

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

Preizkušena zdravila proti glavobolu

MANDEL DRUG STORE

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50¢

Mandel's Headache Tabs

SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
CLEVELAND, O.

Pošiljamo tudi po pošti

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescription Specialists
Vogel St. Clair Ave. in E. 68th
ENDicott 4212

DON'T TAKE THIS LYING DOWN...

When men are fighting and dying, you must do your part. Be sure you enlist your DOLLARS for DEFENSE. Back our armed forces—and protect your own life—with every single dollar and dime you can.

America must have a steady flow of money pouring in every day to help beat back our enemies.

Put Dimes into Defense Stamps. And put Dollars into Bonds. Buy now. Buy every day. Buy as often as you can.

Don't take this lying down.

ROSE HAMPTON

STELLA ROMAN

JARMILA NOVOTNA

V opernem tednu, ki ga priredi Metropolitan operna družba v Clevelandu od 6. do 11. aprila bo podanih osem opernih predstav, v katerih bodo nastopile nove, mlade operne zvezde. To so mlade moči, ki so dosegle velike uspehe na Broadwayu in ki so sedaj stopile v vrste že Clevelandu iz prejšnjih opernih predstav poznanih opernih pevcev in pevk.

Nove zvezde, ki bodo nastopile tekom tega opernega tedna v

Clevelandu so: Stella Roman, ki bo nastopila v vlogi Aida; Jarmila Novotna v operi "Don Giovanni" in "Der Rosenkavalier"; Astrid Varnay z Lauritz Melchior v operi "Lohengrin"; Rosa Bok v operi "The Magic Flute" in Lily Djanal, senzacionalna belgijska Carmen. Med starimi v Clevelandu že poznanimi opernimi zvezdami pa je tudi Rose Hampton.

Program opernih predstav je sledeč: v ponedeljek (6. aprila)

"Don Giovanni," v torek "Lohengrin," v sredo "Carmen," v četrtek "Der Rosenkavalier," v petek popoldne "The Magic Flute" in zvečer pa "La Traviata," v soboto popoldne "Tosca" in zvečer pa "Aida."

Vstopnice so po \$1.10, \$2.20, \$3.30, \$4.40, \$5.50 in \$6.60; vključen je tudi federalni davek. Vstopnice lahko naročite pri Northern Ohio Opera Association, Union Bank of Commerce, Cleveland.